

дуалізму української приватно-правової традиції, яка характеризується наявністю двох підходів . Одна з них являється непослідовністю до поділу на приватне і публічне право. Друга культура являє собою економічну конкуренцію як основний пріоритет розвитку підприємництва, розмежує приватне і публічне право.

Визнання України Європейським Союзом країною з досить високою ринковою економікою являє собою певні позитивні зрушення у практиці взаємодії інститутів приватної власності та підприємництва [4]. Українська модель ще не вийшла за межі стадії їх становлення, оскільки в умовах панування економіки приватна власність і підприємництво не можуть стати універсальними засобами реалізації права мільйонів громадян на заняття підприємницькою діяльністю.

Сьогодні перед українцями стоїть дуже історично-значуще завдання , яке буде являти собою стати нацією приватних власників та менеджерів, які в подальшому зможуть прискорити економічний і соціальний прогрес, підвищити якість товарів і послуг для населення, завоювати світові ринки . Не дивлячись на це необхідно приєднати Україну до системи світових господарських зв'язків за для того аби розвинути на ринкових засадах національну економіку.

Бібліографічні посилання:

1. Дзера О. В. Розвиток права власності громадян в Україні: Монографія. К.: Вентурі, 1996. С. 3-97.
2. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 червня 2005 року «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» та від 28 жовтня 2005 року «Про заходи щодо утвердження гарантій та підвищення ефективності захисту права власності в Україні» від 24 листопада 2005 року № 1648/2005. Юридичний вісник України. Правовий календар, № 49, 10-16 грудня 2005 р. С. 3.
3. Харитонов Є. Українська традиція приватного права: між Сходом і Заходом. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4 (19). С 19-33.
4. Ринковий статус – офіційно. *Урядовий кур'єр*, 24 грудня 2005 р. № 246 (3159). С. 1.

Буряк Анна Сергіївна,

курсант другого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ КРЕДИТНИХ ДОГОВОРІВ

Кредит – це матеріальні цінності, а саме, кошти, що видаються кредитором на встановлений період часу та під відповідні відсотки, які встановлюються за допомогою кредитного договору. Виділяють п'ять принципів кредитування:

1. Повернення вартості передбаченої кредитним договором;
2. Твердо обумовлений строк користування;
3. Платність, а саме виплата кредитору відсотку за вартість боргу;
4. Цільове призначення кредиту;
5. Заходи, що забезпечують повернення боргу у передбачений строк. Як правило, майно, авторські права та інше [1].

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Кредитний договір – це документ, що визначає цивільно-правові відносини, а саме взаємні зобов'язання та юридичні права, а також економічну відповідальність між банком чи іншим фінансовим закладом та позичальником з приводу дотримання кредитних операцій [2].

Суб'єктами договору є позичальник та кредитор. У свою чергу, позичальником може бути будь-яка фізична, так і юридична особа.

Необхідно зазначити, що кредитний договір відмінний від договору позики. Оскільки за договором позики його предмет передається позичальнику у власність, Цивільний Кодекс не містить подібних положень щодо кредитного договору. Ще одна відмінність полягає в тому, що договір позики набирає чинності з моменту отримання клієнтом коштів, а кредитний договір після узгодження всіх умов і підписання договору обома особами. Також у разі недотримання принципу цільового використання коштів кредитного договору кредитор має право спинити наступну видачу боргу належно до договору. Також у позичальника є право відмовитись від отримання кредиту як в повному обсязі, так і в частковому, сповістивши про це кредитора. Така можливість існує на будь-якій стадії виконання договору. Однак при розриванні кредитного договору після отримання грошей, хоча б на 15 хвилин, боржник зобов'язаний віддати повний обсяг боргу та виплатити відповідні відсотки [3].

Для погашення кредиту встановлюють спеціальний графік, який проводиться щомісяця. В ньому визначається розмір виплат щодо погашення загального боргу, сплати процентів, а також інших обов'язків щодо кредиту. Таким чином, відповідальність за невиконання настає у разі своєчасної несплати чи пропуску навіть одного платежу, оскільки це порушення кредитного договору. Також в ньому чітко визначається дії банку у випадку несвоечасної сплати чи взагалі несплати боргу [4].

Слід зазначити, що всі можливі наслідки визначаються та передбачаються саме кредитним договором та законом. Але всі інші вчинки співробітників кредитора, які мають можливість впливати на боржника – незаконні. Виділяють такі види санкцій: штрафи, тобто грошове стягнення; пеня, тобто нарахування додаткових відсотків; заборона на отримання наступного кредиту у цьому ж банку надалі; судовий розгляд, що у свою чергу тягне за собою арешт та продаж майна за рішенням суду; вилучення та отримання права власності на заставу банком [5].

Для споживчих кредитів невеликих розмірів найчастіше використовують таке стягнення як штраф та пеню, у випадку якщо укладено іпотечний кредит, то передбачається арешт та вилучення майна для подальшого продажу для покриття заборгованості. Але можливий ще такий договір, як договір з поручительством, де можливе пред'явлення претензій до поручителя.

Отже, заборгованість за кредитним договором є досить важкою та неприємною обставиною, оскільки не всі розуміють всієї складності цього процесу. Невиплата кредиту не може стати приводом незаконних дій з боку кредитора. Такими діями, що застосовуються кредитором, можуть стати погрози у бік боржника, шантаж чи вилучення майна без рішення суду тощо. Але головним порушенням банку є залучення колекторів до таких дій. Усі дії та санкції щодо порушення кредитного договору передбачуються ним, а також чинним законодавством.

Бібліографічні посилання:

1. Поняття кредиту та його види. Веб-сайт: Wikipedia. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82_\(%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82_(%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8)) (дата звернення: 13.11.2019);
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/stru> (дата звернення: 13.11.2019);
3. Кредитний договір: Законодавство України. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/13795> (дата звернення: 13.11.2019);
4. Порядок видачі та погашення кредиту. Веб-сайт. URL: <https://buklib.net/books/28308/> (дата звернення: 13.11.2019);
5. Яке може бути покарання за несплату кредиту. Веб-сайт. URL: <https://loany.com.ua/pages/uk/yake-mozhe-buti-pokarannya-za-nesplatu-kreditu> (дата звернення: 13.11.2019);

6. Покарання за несплату кредиту. Які наслідки та що вам загрожує?. Веб-сайт. URL: <https://mycredit.ua/ua/blog/nakazanie-za-neuplatu-kredita-kakovy-posledstviya-i-chto-vam-grozit/> (дата звернення: 13.11.2019).

Бучко Марина Олегівна,
курсант другого курсу
факультету економіко-правової безпеки
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

СПОСОБИ ВИЯВЛЕННЯ УДАВАНОГО ПРАВОЧИНУ ТА ЙОГО ВІДМІННІСТЬ ВІД ФІКТИВНОГО ПРАВОЧИНУ

Серед недійсних правочинів окремо виділяють такі правочини як фіктивні та удавані. Їх дефініції містяться у статтях 234 і 235 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України): фіктивний – це правочин, вчинений для вигляду, без наміру створити відповідні йому правові наслідки; удаваний правочин – це такий, що вчинений з метою прикрити інший правочин. За наявності схожих рис між цими недійсними правочинами, вони мають і відмінності, які слід враховувати при вирішенні справ судом.

Цю тему розглядали ще такі науковці як А. Єщенко, І. Р. Калауром, В. О. Кучер, О. Отрадною, М. М. Сібільовим, І. В. Спасибо-Фатєєвою, М. А. Спаською, С. В. Томчишиним та інші.

Першим завданням буде саме вирішити, до якої ж саме групи недійсних правочинів відносяться фіктивні й удавані правочини. Існують різні погляди з цього приводу: і що вони являють собою правочини з пороками волі, і з пороками змісту (протизаконні правочини), очевидно тому, що вони суперечать закону або правочинам з пороками змісту, і як окрему групу недійсних правочинів внаслідок того, що вони хоч і виявляють відому схожість з правочинами, що мають пороки волі, проте зазвичай такі правочини здійснюються з якою-небудь протиправною метою [1].

На відміну від правочинів, вчинених під впливом помилки, обману, насильства, погрози, які, безперечно, недійсні через порок волі, оскільки ззовні виявляється тиск на волю сторін, унаслідок чого при волевиявленні вона спотворюється, при вчиненні фіктивних і удаваних правочинів на волю сторін ніхто не впливає. Навпаки, дійсна воля ховається самими сторонами і не виявляється при волевиявленні. В усіх цих випадках має місце «незбіг зробленого волевиявлення з дійсною волею сторін» [2].

Звідси ми маємо можливість спостерігати першу відмінність, адже фіктивні та удавані правочини відрізняються від інших недійсних правочинів, вчинених з пороками волі. Законодавець виділяє їх в окремий різновид недійсних правочинів – правочини з пороками мети.

Проте воля може породжувати цивільні права та обов'язки, тільки якщо вона не спрямована на порушення закону, що при вчиненні фіктивних і удаваних правочинів що являє собою не рідкість. У цьому випадку виявлення дійсної волі сторін необхідне для того, щоб прісікти правопорушення.

Відмінності між фіктивними й удаваними правочинами можна також виявити при їх аналізі й полягають в істинності волі сторін. Так, фіктивний правочин по суті є ніщо інше, як інсценування правочину [3].

У правозастосовчій практиці вироблено певні правила виявлення найближчої мети фіктивного правочину. Так, якщо мета, що переслідується системою дій, може бути досягнута